

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Součkové a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Milana Kamlacha v právní věci žalobkyně **nezl. N. K.**, zastoupené matkou N. K., jako zákonnou zástupkyní, obě zastoupené JUDr. Davidem Černým, advokátem se sídlem Vinohradská 343/6, Praha 2, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra**, odbor azylové a migrační politiky, se sídlem Nad Štolou 3, poštovní schránka 21/OAM, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 11. 2003, čj. OAM-1241/VL-01-P05-2003, vedené u Krajského soudu v Praze pod sp. zn. 47 Az 1028/2003, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 10. 12. 2004, č. j. 47 Az 1028/2003 - 30,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím žalovaného uvedeným v záhlaví tohoto rozhodnutí nebyl nezletilé žalobkyni (dále též „stěžovatelka“) udělen azyl v České republice podle § 12, § 13 odst. 1 a 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu), ve znění pozdějších předpisů; současně na ni nebyla vztažena překážka vycestování podle § 91 zákona o azylu. Žalovaný uvedl, že důvody žádosti o udělení azylu nezletilé žalobkyni jsou shodné s těmi, pro které žádala o udělení azylu matka žalobkyně, tedy z důvodu údajného vyhrožování ze strany soukromých osob; dalším důvodem byla snaha o sloučení rodiny. Žalovaný uvedl, že výčet důvodů

pro udělení azylu je taxativní a z jiných důvodů než v zákoně uvedených nelze azyl udělit. Snahu o legalizaci pobytu na území České republiky nelze podřadit důvodům podle § 12 písm. b) zákona o azylu. Žalovaný dospěl k závěru, že žalobkyně nespĺňuje ani důvody pro udělení azylu podle § 13 odst. 1 a 2 zákona o azylu. Dále se žalovaný vyjádřil k neudělení azylu podle § 14 zákona o azylu a k neexistenci překážky vycestování podle § 91 zákona o azylu.

Rozsudkem Krajského soudu v Praze ze dne 10. 12. 2004, č. j. 47 Az 1028/2003 - 30, byla zamítnuta žaloba proti tomuto rozhodnutí. Podle soudu byla skutková zjištění žalovaného dostatečná, námitky obsažené v žalobě byly podle soudu nekonkrétní, neboť žaloba nespécifikovala, jaké důkazy nebyly provedeny a jaké skutečnosti důležité pro rozhodnutí zůstaly neobjasněny. Soud ze spisu matky žalobkyně zjistil, že matka v průběhu řízení o udělení azylu neuvedla, že by před odchodem do České republiky hledala pomoc u státních orgánů v zemi původu a že by státní orgány v zemi původu měly o jejich problémech povědomí. Soud dále uvedl, že nelegální jednání soukromých osob vůči matce žalobkyně nelze v daném případě považovat za pronásledování ve smyslu zákona o azylu. K námitce směřující proti neudělení humanitárního azylu soud uvedl, že mu nepřísluší přezkoumávat, zda zde humanitární důvody byly či nikoliv, neboť udělení humanitárního azylu je věcí volné úvahy správního orgánu vylučující soudní přezkum a soud přezkoumává pouze to, zda správní orgán shromáždil všechny podklady a zda jeho závěr není s těmito podklady v logickém rozporu. Taková pochybení soud v daném případě nezjistil a připomněl, že při přezkoumávání rozhodnutí o neudělení azylu není soud oprávněn jakkoliv přihlížet k tomu, jak se žadatel o udělení azylu na území České republiky chová, neboť takové kritérium posuzování žádosti zákon neupravuje. Z uvedených důvodů soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Ve včasné a ve lhůtě doplněné kasační stížnosti byl uplatněn důvod kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. s tím, že posouzení nároku nezletilé žalobkyně na udělení azylu bylo zcela závislé na posouzení nároku její matky. Krajský soud se pak nesprávně ztotožnil s názorem žalovaného, že matka žalobkyně není pronásledována podle § 12 zákona o azylu. Příslušnost k určité sociální skupině podle § 12 písm. b) zákona o azylu je přitom zapotřebí vykládat i na případy, kdy osoba v místě ovládaném mafii propojenou na státní úřady k této mafii nepřísluší. Strach z pronásledování z tohoto důvodu byl u matky žalobkyně prokázán; propojenost organizovaného zločinu se státní byrokracií je na Ukrajině značná. Proto je také u nezletilé stěžovatelky dána obava z pronásledování, tedy z ohrožení života nebo svobody, jakož i opatření působící psychický nátlak, pokud jsou prováděna, podporována či trpěna úřady ve státě, jehož je cizinec státním občanem; soud i žalovaný tedy nesprávně interpretovaly § 12 zákona o azylu. Dále stěžovatelka prostřednictvím svého zástupce namítla, že soud nezkontroloval důvody, z nichž jí nebyl udělen humanitární azyl podle § 14 zákona o azylu. Soud se nezabýval tím, zda u žalobkyně vzhledem k jejímu věku a s ohledem na skutečnost, že se v České republice narodila a nikdy v jiné zemi nežila, není dán důvod pro udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu. Přestože na udělení humanitárního azylu není právní nárok, mělo by být odůvodněno, proč v konkrétním případě udělen nebyl, zejména v případě, kdy hrozí fyzická likvidace a mučivé útrapy, jež by mohly být humanitárními důvody. Proto zástupce stěžovatelky navrhl, aby rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 10. 12. 2004, č. j. 47 Az 1028/2003 - 30, byl zrušen a věc vrácena tomuto soudu k dalšímu řízení; současně požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti popřel oprávněnost jejího podání, neboť se domnívá, že jeho rozhodnutí i rozhodnutí soudu byla vydána v souladu s právními předpisy. I pro řízení o kasační stížnosti odkázal žalovaný na správní spis, zejména na podání a výpovědi učiněné zákonnou zástupkyní nezletilé stěžovatelky v průběhu řízení o udělení

azyly. V údajích sdělených v průběhu řízení o udělení azylu nebyl shledán důvod hodný zvláštního zřetele pro udělení humanitárního azylu. Problémy matky stěžovatelky nelze podle žalovaného považovat za pronásledování ve smyslu zákona o azylu. Ani v kasační stížnosti navíc nebyly uvedeny žádné azylově relevantní argumenty. Žalovaný navrhl zamítnutí kasační stížnosti a nepřiznání odkladného účinku.

Kasační stížnost je podle § 102 a násl. s. ř. s. přípustná a stěžovatelka v ní namítá důvod podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. a jejím rozsahem a důvody je Nejvyšší správní soud podle § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán. Nejvyšší správní soud přitom neshledal vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti.

Kasační stížnost není důvodná.

Důvod kasační stížnosti je vymezen v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., jedná se tedy o tvrzenou nezákonnost rozhodnutí krajského soudu z důvodu nesprávného posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Nesprávné posouzení právní otázky spočívá v tom, že je na správně zjištěný skutkový stav aplikována nesprávná právní norma, popřípadě je aplikována správná právní norma, která je však nesprávně vyložena. Pokud jde o námitku, že krajský soud i žalovaný nesprávně posoudily, že matka nezletilé stěžovatelky je pronásledována pro příslušnost k určité sociální skupině, je zapotřebí uvést, že zákon o azylu pojem sociální skupiny nevymezuje, výkladem lze však dospět k závěru, že „sociální skupina“ se skládá z osob podobného společenského původu nebo postavení, obdobných majetkových poměrů, společenských obyčejů apod. Ačkoliv zákon o azylu pojem „příslušnosti k určité sociální skupině“ dále nerozvádí, tento termín se objevuje v článku 1 odst. A bod 2 Úmluvy o právním postavení uprchlíků z 28. 7. 1957 (Ženevské konvence) a ani tam není upřesněn. Lze však vyjít z praxe soudních rozhodnutí, která se vyčlenila do dvou přístupů, jeden představuje tzv. chráněnou charakteristiku, druhý pak přístup sociální percepce. Prvý klade důraz na nezměnitelnou charakteristiku pro člověka natolik zásadní, že by se jí neměl být nucen vzdát, totiž vrozená (např. pohlaví, etnická příslušnost) nebo nezměnitelná z jiných důvodů (např. historických, povolání, stav). Takto byly generovány např. sociální skupina rodiny, žen, homosexuálů. Se stejným výsledkem přichází i druhý přístup, který zjišťuje, zda skupina je spojena s určitou charakteristikou, která ji identifikuje nebo ze společnosti vyděluje. Především však role pronásledování není definičním prvkem, jež určuje sociální skupinu, byť fakt pronásledování pomůže k tomu, aby určitá skupina lidí byla jako zvláštní sociální skupina vnímána, resp. může takovou skupinu i vytvořit. Není pak zapotřebí, aby se členové určité sociální skupiny znali, nemusí se vzájemně stýkat ani tvořit soudržnou skupinu. Určitá sociální skupina je tedy skupina osob sdílející objektivně společnou charakteristiku nebo je alespoň takto společností vnímána. Tato charakteristika má často povahu vrozeného, nezměnitelného rysu nebo je jinak zásadní pro lidskou identitu, svědomí nebo výkon lidských práv dotýčných osob; riziko pronásledování tuto charakteristiku nepředstavuje. V tomto kontextu nelze rozhodně hovořit např. o sociální skupině dlužníků či osob pronásledovaných zločineckými strukturami. Žalovaný i krajský soud dospěly podle Nejvyššího správního soudu ke správnému závěru, že matka stěžovatelky neuvedla žádné skutečnosti svědčící o tom, že byla ve vlasti pronásledována pro uplatňování politických práv a svobod a nebyl prokázán ani jejich odůvodněný strach z pronásledování z důvodů rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo zastávání určitých politických názorů; proto nemohly být tyto důvody shledány ani u nezletilé stěžovatelky, narozené v roce 2002. Skutečnosti uváděné v řízení o udělení azylu nelze považovat za pronásledování podle § 12 písm. b) zákona o azylu. Výčet důvodů pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu je taxativní, což znamená, že správní orgán je oprávněn udělit azyl podle tohoto ustanovení výhradně z důvodů v něm uvedených. Pokud tedy matka stěžovatelky uvedla jako důvod pro udělení azylu nezletilé žalobkyni obavy z jednání mafie, snahu

o legalizaci pobytu na území České republiky a snahu o sloučení rodiny, postupoval žalovaný v souladu se zákonem, pokud azyl neudělil, neboť se nejednalo o azylově relevantní tvrzení. V souzené věci navíc matka stěžovatelky nevyužila primární možnosti ochrany v zemi původu, bez čehož v tomto případě nelze dospět k závěru, že by pomoc ze strany státních orgánů v zemi původu byla jí nebo nezletilé stěžovatelce odepřena.

K námitce týkající se neudělení humanitárního azylu Nejvyšší správní soud odkazuje na názor krajského soudu, jenž se ve svém rozhodnutí vypořádal s omezenou možností přezkumu správního uvážení soudem, který je oprávněn toliko posoudit, zda správní uvážení správního orgánu nepřekročilo meze stanovené zákonem nebo je nezneužilo. Krajský soud se ve svém rozhodnutí vypořádal s tím, že neshledal pochybení žalovaného ohledně aplikace § 14 zákona o azylu. Obecné tvrzení, že po návratu na Ukrajinu hrozí fyzická likvidace a mučivé útrapy, nelze považovat za relevantní důvod zpochybnění rozhodnutí podle § 14 zákona o azylu, neboť jde o tvrzení zcela nekonkrétní, uvedené v doplnění kasační stížnosti zaslaném na výzvu soudu. Navíc jsou tyto důvody zpochybnění rozhodnutí o neudělení humanitárního azylu poprvé uvedeny až v doplnění kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud proto dospěl k závěru, že důvod kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. není dán.

Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.). Za této procesní situace, kdy Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti rozhodl neprodleně po jejím obdržení a po nezbytném poučení účastníků řízení o složení senátu, se z důvodu nadbytečnosti již samostatně nezabýval návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl soud podle § 60 odst. 1 a 7 s. ř. s., neboť neúspěšné žalobkyni náhrada nákladů řízení nepřísluší a žalovanému v souvislosti s řízením o kasační stížnosti žalobkyně žádné náklady nad rámec jeho úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 8. února 2006

JUDr. Marie Součková
předsedkyně senátu

